

Даниял кітабы — жетпіс үшінші сан

Тарихи параллельдерді ашу: Еробоғамның алдауы және Адвентистік қозғалыстың сенім сынағы

Jeff Pippenger

2024-02-06

Солтүстік және оңтүстік патшалықтар Құдайдың қаһарының астында, Леуіліктер кітабының жиырма бесінші және жиырма алтыншы тарауларындағы бұзылған келісімнің орындалуы ретінде, екі мың бес жүз жиырма жыл бойы шашырап кетті. Бірінші және соңғы қаһарлардың аяқталуының арасындағы қырық алты жыл сол екі патшалықтың 1844 жылы рухани қазіргі Израилдің бір патшалығына жиналуын бейнеледі. Ол екі халықтың жиналуы Езекиелдің біріктіріп қосқан екі таяқшасымен және Ілиястың оқиғасындағы Сарепта жесірі жинаған екі таяқшамен бейнеленді. 1844 жылғы 22 қазанда солтүстік және оңтүстік патшалықтардың пайғамбарлық тарихы аяқталды, әрі осылайша ол осы екі патшалықтың басталуының тарихын қайталады.

Еробоғам өз қоластындағылардың Яһудаға барып, Иерусалимдегі киелі орында Құдайға табынуына жол бермеу үшін солтүстік патшалықта жалған ғибадат жүйесін орнатты.

Сонда Еробоғам өз жүрегінде: «Енді патшалық Дәуіттің әулетіне қайта оралады; егер осы халық Иерусалимдегі Жаратқан Иенің үйіне құрбандық шалуға барса, онда бұл халықтың жүрегі өз мырзасына, яғни Яһуда патшасы Рехобоғамға, қайта бұрылады; сонда олар мені өлтіріп, қайтадан Яһуда патшасы Рехобоғамға барады»,— деді. Сондықтан патша кеңес құрып, екі алтын бұзау жасап, оларға: «Сендер үшін Иерусалимге бару тым ауыр; міне, уа, Израил, сені Мысыр жерінен алып шыққан құдайларың осылар»,— деді. Біреуін Бетелге қойды, ал екіншісін Данға орнатты. Бұл іс күнә болды; өйткені халық солардың біріне табыну үшін тіпті Данға дейін барды. Ол сондай-ақ биік орындардың үйін жасап, Леви ұлдарынан емес, халықтың ең төменгі тобынан діни қызметкерлер тағайындады. Еробоғам сегізінші айда, айдың он бесінші күні, Яһудадағы мейрамға ұқсас мейрам белгіледі де, құрбандық үстеліне шықты. Ол Бетелде де солай істеп, өзі жасаған бұзауларға құрбандық шалды; әрі өзі жасаған биік орындардың діни қызметкерлерін Бетелге орналастырды. Осылайша ол Бетелде өзі жасаған құрбандық үстеліне сегізінші айдың, яғни өз жүрегінен ойлап тапқан айдың, он бесінші күні шығып, Израил ұлдарына арнап мейрам белгіледі; сосын құрбандық үстеліне шығып, хош иісті түтін түтетіп өртеді. Патшалықтар туралы 3-жазба 12:26–33.

Оның ғибадат ету жүйесі католицизмге (пұтқа табынушылыққа) тән болды, өйткені Харонның бүлігі кезіндегідей, ол аңға арналған әрі аңның бейнесін орнатты. Екі бұзау мүсіні алтыннан жасалды, бұл Бабылды білдіреді. Бұл мүсіндер Мысыр құдайларына бағышталды; оларды Харон да қалай атаған болса, солайша: «өздерін Мысыр жерінен алып шыққан құдайлар» деп атады. Ол екі қалада екі құрбандық үстелін тұрғызды; бұлар бірге қарастырылғанда, шіркеу (Бетел) мен мемлекеттің (Дан) қосылуын бейнелейді. Бұл

құрбандық үстелдері шынайы құрбандық үстелінің, яғни Мәсіхтің, жалған баламалары болды; дәл сол сияқты, католицизм де өзін Мәсіхтің жердегі өкілі деп жариялайды. Ол бұзылған діни қызметкерлер тобын көтеріп шығарды, католицизмнің діни қызметкерлері де сондай. Ол өз ғибадат қызметі үшін Құдайдың шынайы мейрам күндерінің қай-қайсысынан да әдейі өзгеше бір күнді таңдады; осылайша ол ғибадат етудің шынайы және жалған күніне қатысты дауды бейнелейді.

Оның жалған ғибадат жүйесін орнықтыруының басында Құдай Яһудадан бір пайғамбар жіберіп, оның қолдан жасаған жалған ғибадат жүйесін әшкерелеп айыптады.

Міне, Жаратқан Иенің сөзімен Яһудадан Бетелге бір Құдай адамы келді; ал Еробоғам хош иісті зат түтету үшін құрбандық үстелінің қасында тұрды. Сонда ол Жаратқан Иенің сөзімен құрбандық үстеліне қарсы дауыстап: «Уа, құрбандық үстелі, құрбандық үстелі! Жаратқан Ие былай дейді: Міне, Дәуіт әулетінде Жосия есімді бір ұл туады; сенің үстінде саған хош иісті зат түтететін биік орындардың діни қызметкерлерін ол құрбан етеді, әрі сенің үстінде адам сүйектері өртеледі»,— деді. Сол күні ол белгі беріп: «Жаратқан Ие айтқан белгі осы: міне, құрбандық үстелі қақ айырылады, ал оның үстіндегі күл төгіледі»,— деді. 3 Патшалықтар 13:1–3.

Яһудадан келген пайғамбар болашақта Жосия патшаның дүниеге келуін айқындайтын үш қырлы пайғамбарлықты жариялады. Ол Жосияның жалған құрбандық үстелінде қызмет еткен зұлым діни қызметкерлерді өлтіретінін және дәл сол құрбандық үстелінің үстінде адамдардың сүйектерін өртейтінін алдын ала айтты. Сондай-ақ ол Еробоғамға белгі беріп, Еробоғамның құрбандық үстелінің жарылып, күлінің төгілетінін көрсетті. Осы нәрселердің бәрі Жаратқан Иенің Сөзіне сай орындалды, бірақ Еробоғам пайғамбардың жариялауын естігенде қаһарланып, пайғамбарға қарсы әрекет етпек болды, алайда билік Құдайдың қолында еді.

Патша Еробоғам Бетелдегі құрбандық үстеліне қарсы дауыстап айтқан Құдай адамының сөзін естігенде, ол құрбандық үстелінен қолын созып: «Оны ұстандар»,— деді. Сонда оған қарсы созған қолы семіп қалып, оны қайтадан өзіне тарта алмады. Құрбандық үстелі де жарылып, күл-қоқыс құрбандық үстелінен төгілді; бұл Құдай адамы Жаратқан Иенің сөзімен көрсеткен белгі бойынша болды. Патшалықтар 3-жазба 13:4, 5.

Белгі дереу орындалды, және Еробоғамның қолы жансызданып қалды.

Сонда патша Құдай адамына жауап беріп: «Енді Құдайың Жаратқан Иенің жүзін жалбарынып, мен үшін дұға етші, қолым маған қайта қалпына келсін»,— деді. Құдай адамы Жаратқан Иеге жалбарынды, сонда патшаның қолы өзіне қайта қалпына келіп, бұрынғыдай болды. Сонан соң патша Құдай адамына: «Менімен үйге жүріп кел, сергіп ал, мен саған сый беремін»,— деді. Бірақ Құдай адамы патшаға: «Үйіңнің жартысын берсең де, мен сенімен бірге кірмеймін; бұл жерде нан жемеймін де, су ішпеймін де. Өйткені Жаратқан Иенің сөзімен маған осылай бұйырылған: “Нан жеме, су ішпе, әрі келген жолыңмен қайта оралма”»,— деді. Сөйтіп ол басқа жолмен кетіп, Бетелге келген жолымен қайтпады. Патшалықтар 3-жазба 13:6–10.

Иса әрдайым бір нәрсенің ақырын басқа бір нәрсенің басталуымен бейнелейді; ал ежелгі тура мағынадағы Израилдің солтүстік және оңтүстік патшалықтарының басталуы, екі таяқтың бір таяққа біріктірілуі арқылы рухани қазіргі Израил халқын бейнелейтін тарихта өз аяқталуына жетеді.

Екі таяқтың біріктірілуі туралы тарихта 1798 жылы, ақыр заман тұсында, үш сатылы сынақ үдерісі басталды. Екі таяқ та (патшалық та) Түн ортасындағы Айқайда Киелі Рухтың төгілуінің алдында жиналып жатқан еді. 1844 жылдың көктеміндегі алғашқы түңілуде протестанттар сынақ үдерісінен өте алмай, католицизмнің қыздарына айналды; осылайша олар Еробоғам арқылы алдын ала бейнеленгендей, жалған ғибадат жүйесінің басталуын қайтадан қайталады.

Протестанттық Реформация Құдай шөлдегі қауымды Рим шіркеуінің ырымшылдықтарынан, дәстүрлерінен және әдет-ғұрыптарынан алып шығу үшін жүзеге асырған іс болды. Мартин Лютердің заманынан бастап барған сайын көбірек ақиқаттар ашылып, Тирдің жезөкшесінің жалған христиандықты мойындау жамылғысымен бүркелген пұтқа табынушылық жүйесінен басқа ештеңе еместігі әшкереленді. Жаратқан Иенің мақсаты — Өзінің тұтқындағы халқын Мысырда құл болған кездегідей қараңғылықтан алып шығу еді. Ол оларға Өзінің заңын беру үшін оларды Мысырдың құлдығынан азат етті. Протестанттардың 1798 жылы ашылып берілген білім нұрының барған сайын артуына ілесуден бас тартуы, олардың 1844 жылы заңды және Мәсіхтің шынайы киелі орын қызметін тануына кедергі келтірді.

Олардың үкім сағаты туралы хабарды қабылдамауы өздерінің Рим шіркеуінің қыздарына айналғанын білдірді, сөйтіп олар Жазбаларда жалған пайғамбар (діннен тайған протестантизм) ретінде анықталған жалған табыну жүйесін көтеріп шығарды. 1844 жылғы 22 қазанда сенім арқылы қасиетті орынға кірген адал Миллершілер үшінші періштенің нұрын қабылдап, өзін протестантпыз деп жариялай тұра, пұтқа табынушылықтың басты дәстүрін, яғни күнге табынуды, ұстанатын жалған табыну жүйесіне әшкерелеу айтқан еді. Яһудадан шыққан пайғамбар 1844 жылғы 22 қазанда келген үшінші періштенің хабарын танып, жария еткен Миллершіл адвентизмнің бейнесі болды.

Еробоғам пайғамбарды өз үйіне келіп, сергіп алуға шақырған өтінішімен бетпе-бет келгенде, пайғамбар Жаратқан Ие өзіне берген нақты нұсқауларды білдірді. Бұл әмір Миллериттік адвентизмге де берілген болатын. Әмір — өздері келген жолмен қайта оралмау еді, ал Миллериттік адвентизм Протестанттық деноминациялардан шығып келген болатын. Олар 1844 жылдың көктеміндегі алғашқы түңілу кезінде протестанттардан бөлініп шықты, әрі Еремия яһудалық пайғамбарға берілген дәл сондай нұсқаулардың үлгісін келтіреді.

Сенің сөздерің табылды, мен оларды жедім; және Сенің сөзің мен үшін жүрегімнің қуанышы мен шаттығы болды; өйткені мен Сенің атыңмен аталдым, Уа, Әскерлердің Құдайы Жаратқан Ие. Мен мазақ етушілердің жиналысында отырмадым, қуанбадым да; Сенің қолыңның кесірінен жалғыз отырдым, өйткені Сен мені қаһарға толтырдың. Неліктен менің қайғым үздіксіз, ал жарам жазылудан бас тартып, емделмейтін болды?

Сонда Сен мен үшін алдаушыдай, суы сарқылатын бұлақтардай болмақсың ба? Сондықтан Жаратқан Ие былай дейді: Егер сен қайтсаң, Мен сені қайтадан қабылдаймын, сонда сен Менің алдымда тұрасың; егер сен бағалыны арзаннан ажыратсаң, Менің аузымдай боласың; олар саған қайтсын, ал сен оларға қайтпа. Мен сені осы халыққа қорғанды қола қабырға етемін; олар саған қарсы соғысады, бірақ сені жеңе алмайды; өйткені Мен сені құтқару және азат ету үшін сенімен біргемін, — дейді Жаратқан Ие. Мен сені зұлымдардың қолынан құтқарамын, әрі қатыгездердің қолынан азат етемін. Еремия 15:16–21.

Екінші Қасіреттің уақыт пайғамбарлығының орындалуында, 1840 жылдың 11 тамызында, Аян кітабының оныншы тарауындағы құдіретті періште қолында ашық тұрған кішкене кітаппен төмен түсті, әрі Жоханға барып, сол кітапты алып, оны жеу бұйырылды. Еремия тарихтың сол кезеңінде кішкене кітапты жегендерді бейнелейді, ал сөздер балдай тәтті болды, өйткені олар оның «жүрегінің» «қуанышы мен шаттығы» еді. Бірақ Құдайдың «қолының» себебінен Еремия «ызаға» «толды», ол «жараланды» және «үздіксіз азапта» болды. Құдайдың «қолының» салдарынан Еремия Құдайдың Еремияға «өтірікші секілді» болғанын және «сарқылған сулардай» болғанын айтты. Жаратқан Ие 1843 жылғы кестедегі кейбір сандардағы қателіктің үстінен Өзінің «қолын» ұстап тұрған еді.

Еремия Хабақұқтың аяны кешеуілдеген кездегі Миллершілердің алғашқы түңілуін бейнелейді. Еремиямен бейнеленгендерге «жаңбыр» ретінде көрсетілген хабар сәтсіздікке ұшырағандай көрінді. Бірақ Хабақұқ: «Аяның өзіне белгіленген уақыты бар; ақырында ол сөйлеп, өтірік айтпайды; егер кешеуілдесе, оны күт; өйткені ол сөзсіз келеді, кешікпейді», — деп айтқан еді. Еремия Құдай өтірік айтты және хабар (жаңбыр) сәтсіздікке ұшырады деп ойлаған болатын, бірақ ол тек кешеуілдеген еді.

Содан кейін Құдай Еремияға былай деп нұсқау берді: «Егер сен қайтып келсең, Мен сені қайтадан алып келемін, сонда сен Менің алдымда тұрасың; әрі егер сен қымбаттыны жексұрыннан ажыратып шығарсаң, Менің аузымдай боласың; олар саған қайтып келсін, ал сен оларға қайтып барма» (Еремия 15:19). Түңілуден кейін Еремия Жаратқан Иенің қызметіне қайта оралып, хабар сәтсіз болғандай көрінген кезде туған жігерсіздікті сілкіп тастауы тиіс болған Құдай халқын бейнелейді. Егер Еремия белгіленген талаптарды орындайтын болса, Құдай оған Өзінің өкілі болуға жол берер еді.

Қазіргі зерттеуіміз үшін одан да маңыздысы — Құдайдың Еремияға оның түңілуіне «қуанып», «келемеждеушілер жиналысы» туралы айтқаны. Ол Еремияға келемеждеушілердің Еремияға қайта оралуы мүмкін екенін, бірақ Еремияның ешқашан оларға қайта оралмауы тиіс екенін айтты. Еремия католицизмнің қоршауына қайта оралуды жаңа ғана таңдаған және Бабылдың қыздарына, Бағал мен Астароттың жалған пайғамбарларына айналған протестанттарға қарсы тұрғандарды бейнеледі. Еремия сол пайғамбарлық желінің дәл сол нүктесінде солтүстік патшалықтың басында Еробоғамның жалған ғибадат жүйесін әшкерелеген яһудалық пайғамбарды бейнеледі; осылайша ол солтүстік патшалық тарихының соңында католицизмнің бейнесі болған жалған ғибадат жүйесінің енгізілуін ишаралады. Пайғамбар Еробоғам одақ құруды ұсынған кезде, оған

тамақ ішпеуі, су ішпеуі және келген жолымен қайтпауы тиіс екенін айтты.

Патша Құдайдың адамына: «Менімен үйге жүріп, бой сергіт, мен саған сый беремін»,— деді. Ал Құдайдың адамы патшаға: «Маған үйіңнің жартысын берсең де, мен сенімен бірге кірмеймін; бұл жерде нан жемеймін де, су ішпеймін де. Өйткені Жаратқан Иенің сөзі арқылы маған: “Нан жеме, су ішпе, әрі келген жолыңмен қайта оралма”,— деп бұйырылған»,— деді. Патшалықтар туралы 3-жазба 13:7–9.

Яһудеялық пайғамбардың бұл сөзі Илиястың тарихындағы Бағал мен Аштароттың жалған пайғамбарларының ісімен үйлеседі. Әрине, миллериттердің тарихы — Илиястың да тарихы, өйткені Миллер Илияс болды. Илиястың хикаясында Бағал мен Аштароттың пайғамбарлары алдау биін орындады; бірақ Құдайдан от түсіп, Илиястың құрбандығын жалмап қойған кезде, олардың сол алдауы ақымақтық екені әшкереленді; бұл, осылайша, миллериттер тарихындағы Түн жарымындағы айқай кезінде Киелі Рухтың төгілуін бейнелейді. Сол тарихтағы қақтығыс екінші Илиястың, яғни Иродияның қызы (Саломея) орындаған алдау биі кезінде Жақия шомылдыру рәсімін жасаушының қақтығысын бейнеледі. Иродия Езабел арқылы бейнеленген болатын, ал Езабел — католик шіркеуінің нышаны.

1844 жылы протестант шіркеулері Иродияның қызы Саломеге (Езабелге) айналды. Алдаудың биінде Ирод патшалығының жартысын уәде еткен еді, әрі ол мұны өзінің туған күнінде істеді; осылайша бұл соңғы күндерді бейнелейді, сол кезде Ахафпен (солтүстіктегі он патшалықтың патшасы) бейнеленген он патша өз патшалықтарын папалыққа (Езабелге) беруге келіседі. «Патшалығыңның жартысын» беру — одақтың нышаны, ал Яһудеядан келген пайғамбар Еробоғамға оның ешқашан діннен тайған патшамен одақ құрмайтынын да, оның жалған құлшылық жүйесін де қолдамайтынын анық білдірген еді.

Жаратқан Ие Еремияға да соны айтқан еді: Ол «мазақ етушілердің қауымы» (діннен тайған протестантизм) Еремияға қайта орала алады, бірақ Еремия ешқашан оларға қайта оралмауы керек, әрі өзі келген жолмен де қайтпауы керек деді. Бірақ Яһудеялық пайғамбар дәл солай істеді, өйткені ол Яһудеяға қайтып оралмай тұрып—өзіне тапсырылған істі бітірмей тұрып—жалған әрі өтірікші пайғамбардың алдауына түсті.

Бетелде бір қарт пайғамбар тұратын; оның ұлдары келіп, сол күні Бетелде Құдай адамы істеген істердің бәрін оған айтып берді; патшаға айтқан сөздерін де әкелеріне жеткізді. Сонда әкелері оларға: «Ол қай жолмен кетті?» — деді. Өйткені Яһудадан келген Құдай адамының қай жолмен кеткенін оның ұлдары көрген еді. Сонда ол ұлдарына: «Маған есекті ерттендер», — деді. Олар оған есекті ерттеді, ал ол соған мініп, жолға шықты да, Құдай адамының соңынан кетті; оны бір еменнің түбінде отырған жерінен тауып алып, одан: «Яһудадан келген Құдай адамы сенсің бе?» — деп сұрады. Ол: «Менмін», — деді. Сонда ол оған: «Менімен бірге үйге жүр де, нан же», — деді. Ал ол: «Мен сенімен бірге қайта алмаймын да, сенімен бірге кіре алмаймын; бұл жерде сенімен бірге нан жемеймін де, су ішпеймін де. Өйткені маған Жаратқан Иенің сөзімен былай делінген: “Сен ол жерде нан жеме, су ішпе және келген жолыңмен қайта қайтпа”», — деді. Сонда ол оған: «Мен де сен секілді пайғамбармын; әрі бір періште Жаратқан Иенің сөзімен маған: “Оны өзіңмен бірге үйіңе қайтар, нан жеп, су ішсін”, — деп айтты», — деді. Бірақ ол

оған өтірік айтты. Сөйтіп, ол онымен бірге қайтып барып, оның үйінде нан жеді және су ішті. Олар дастарқан басында отырған кезде, Жаратқан Иенің сөзі оны қайтарып әкелген пайғамбарға келді. Сонда ол Яһудадан келген Құдай адамына қатты дауыстап: «Жаратқан Ие былай дейді: “Сен Жаратқан Иенің сөзіне мойынсұнбай, Құдайың Жаратқан Ие саған бұйырған өсиетті сақтамай, қайта оралып келіп, Жаратқан Ие саған: ‘Нан жеме, су ішпе’, — деген жерде нан жеп, су ішкендіктен, сенің мүрдең ата-бабаларыңның қабіріне жетпейді”», — деді.

Ол нан жеп, сусын ішіп болғаннан кейін, өзіне қайтып әкелген пайғамбар үшін есекті ерттеді. Ол жолға шыққанда, жолда оған арыстан кездесіп, оны өлтірді; оның өлексесі жол үстіне тасталып қалды, есек те оның қасында тұрды, арыстан да өлексенің жанында тұрды. Міне, өтіп бара жатқан адамдар жол үстінде жатқан өлексені және өлексенің жанында тұрған арыстанды көрді; олар барып, қарт пайғамбар тұратын қалада мұны хабарлады. Оны жолдан қайтарып әкелген пайғамбар бұл туралы естігенде: «Бұл — Жаратқан Иенің сөзіне мойынсұнбаған Құдай адамы; сондықтан Жаратқан Ие оны арыстанға берді, ол оны талап, өлтірді, мұның бәрі Жаратқан Иенің оған айтқан сөзіне сай болды», — деді. Сосын ол ұлдарына: «Маған есекті ерттендер», — деді. Олар ерттеп берді. Ол барып, оның өлексесінің жол үстіне тасталып жатқанын, ал есек пен арыстанның өлексенің жанында тұрғанын көрді; арыстан өлексені жемеген де, есекті де талап тастамаған еді. Сонда пайғамбар Құдай адамының өлексесін көтеріп алып, есекке салып, кері алып келді; қарт пайғамбар қалаға оны жоқтап, жерлеу үшін келді. Ол оның өлексесін өз қабіріне қойды; сосын олар: «Өттеген-ай, бауырым!» — деп, оны жоқтады. Оны жерлеп болғаннан кейін, ол ұлдарына былай деді: «Мен өлген кезде, мені Құдай адамы жерленген көрге жерлендер; сүйектерімді оның сүйектерінің қасына қойыңдар. Өйткені оның Жаратқан Иенің сөзімен Бетелдегі құрбандық үстеліне қарсы және Самария қалаларындағы биік орындардың барлық үйлеріне қарсы жариялаған сөзі міндетті түрде орындалады». Патшалықтар 1-жазба 13:11–32.

Біз бұл зерттеуді келесі мақалада жалғастырамыз.

«Құдайдың құдіреті ненің ақиқат екенін куәландырғанда, сол ақиқат мәңгілік ақиқат ретінде тұруға тиіс. Құдай берген нұрға қайшы келетін кейінгі жорамалдарға жол берілмеуге тиіс. Адамдар Жазбаның өздері үшін ақиқат болып көрінетін, бірақ ақиқат емес түсіндірмелерімен шығады. Осы уақытқа арналған ақиқатты Құдай біздің сеніміміздің іргетасы етіп берді. Ақиқаттың не екенін бізге Өзі үйретті. Біреу шығады, содан кейін тағы бірі шығып, Құдай Өзінің Киелі Рухының айқын дәлелімен берген нұрға қайшы келетін жаңа нұрды ұсынады. Осы ақиқаттың орнығуы барысында алынған тәжірибеден өткендердің кейбіреулері әлі де тірі. Құдай олардың өмірін мейіріммен сақтап, олардан елші Жохан өмірінің ақырына дейін істегеніндей, өздері өткен тәжірибені өмірлерінің соңына дейін қайта-қайта айтып беруді қалады. Ал өлім құшаған туларды ұстаушылар өз жазбаларының қайта басылуы арқылы сөйлеуге тиіс. Маған осылайша олардың дауыстары естілсін деп нұсқау берілді. Олар осы уақыт үшін ақиқатты не құрайтыны жөнінде өз куәліктерін беруге тиіс.

«Сеніміміздің айрықша тармақтарына қайшы келетін хабармен келетіндердің сөздерін қабылдамауымыз керек. Олар Жазбадан мол үзінділерді жинап алып, өздері алға тартқан теорияларының дәлелі ретінде үйіп-төгеді. Соңғы елу жыл бойы бұл қайта-қайта жасалып келді. Ал Жазбалар Құдай сөзі болып, құрметтелуге тиіс болғанымен, егер оларды осылай қолдану Құдай осы елу жыл бойы сақтап келген іргетастан бір тіреуді қозғалтатын болса, онда бұл — зор қателік. Осындай қолдануды жасайтын адам Құдай халқына жеткен бұрынғы хабарларға күш пен қуат берген Киелі Рухтың ғажайып айғақталуын білмейді.»

«Ақсақал G-нің дәлелдері сенімді емес. Егер олар қабылданса, бізді қандай болсақ, сондай еткен ақиқатқа деген Құдай халқының сенімін жояр еді».

«Біз бұл мәселе жөнінде нық шешімге келуге тиіспіз; өйткені оның Жазба арқылы дәлелдеуге тырысып отырған тұжырымдары берік емес. Олар Құдай халқының өткен тәжірибесі қателік болғанын дәлелдемейді. Бізде ақиқат болды; бізге Құдайдың періштелері жол көрсетті. Киелі орын мәселесінің түсіндіріліп берілуі Киелі Рухтың басшылығымен жүзеге асты. Сеніміміздің өздері ешқандай үлес қоспаған қырлары жөнінде әркімнің үнсіз қалуы — даналық. Құдай ешқашан Өзіне-Өзі қайшы келмейді. Жазба дәлелдері шындыққа жатпайтын нәрсеге куәлік етуге мәжбүрленсе, теріс қолданылған болады. Тағы бірі, одан кейін тағы бірі шығып, өздерінше ұлы нұр алып келгендей болып, өз тұжырымдарын алға тартады. Бірақ біз ежелгі межелерге берік тұрамыз. [1 John 1:1–10 quoted.]»

«Маған мына сөздерді осы уақытқа лайықты түрде айту тапсырылды, өйткені күнәні өз атымен атауға тиісті уақыт келді. Біз өз жұмысымызда дінге айналмаған, өз даңқын іздейтін адамдардың кесірінен бөгеліп отырмыз. Олар өздерін жаңа теориялардың бастамашылары деп есептеткісі келеді де, сол теорияларды шындық деп ұсынып жүр. Бірақ егер бұл теориялар қабылданса, онда олар Құдайдың соңғы елу жыл бойы Өз халқына беріп келген, Киелі Рухтың айқын дәлелдеуімен нығайтқан ақиқатын теріске шығаруға алып келеді». Selected Messages, book 1, 161.